

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXX. Decima-septima ratio: quia doctrina illa Regibus, Principibus,
Superioribus omnibus, religiosæque obedientiæ exitiosa est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

812 *Contra arguit Caramuel pag. 549. Non est bona consequentia; ex tali vel tali assertione magna pericula & damna oriuntur. Ergo est falsa... Hinc est quod ego iudicem, summa inconvenientia sequi ex multis opinionibus, quae hodie circumferuntur; nec tamen ideo illas improbabiles esse. Multa enim suboriuntur ex restrictionibus mentalibus; multa ex oculis compensationibus; multa ex licentia occidendi iniustum iudicem, aut testem, quam nonnulli concedunt; multa etiam ex illa opinione, quae docet, de oculis non iudicare Ecclesiam; multa ex aliis. Quibus tamen non obstantibus inconvenientibus, illa sententia in terminis, quibus hodie in scholis traduntur, sunt ut minimam probabilissima, & à nemine damnari possunt. Vide infra n. 828.*

814 Verum opinio illa Sancii & Tamburini, inimica est generis humani, videturque Authore diabolo orta, in perniciem universi Orbis, perturbationemque pacis & publicae tranquillitatis. Estque, tam in se, quam in principio cui nititur, tot malorum incentiva, ut non solum Regibus ac Principibus, sed & eorum subditis valde sit perniciosa.

815 Primò namque patentissimam ad innumeras injustitias, homicidia, incendia, Civitatum, Provinciarum, Regnorum desolationes, ex quacumque probabilitate inferendas, aperit viam. Solent namque Christiani Principes, antequam bella suscipiant, à Theologis suis, conscientiaeque Directoribus, inquirere quid sibi liceat, & facile inveniunt Consultores & Resolutores palpantes, qui in gratiam Principum favorabiliter respondent; à quibus dum Principes audiunt jus suum probabile esse, sibi que fas esse probabilem sequi opinionem, etiam contra probabiliorem, etiam contra bonae fidei possessorem, isti consilio, seu resolutioni facile acquiescentes, bella movent, cadibusque, incendiis & desolationibus omnia implent.

816 Secundò, si Regibus liceat, ex quacumque (id est sive ex majori sive ex minori, sive ex aequali (ut Probabilistae volunt) probabilitate, alios Reges propriis exturbare possessionibus; ipsis à fortiori licebit, subditos suos pariter exturbare, ob incommoda sine comparatione minora hinc oriunda, quam ex bellico strepitu. Hoc verò dato, quis subditus tutus erit in sua possessione? quis Naboth in vinea sua? Non enim desunt Authores (quos citatos sequitur Blacvodeus in Apologia pro Regibus c. 7. 26. & 31.) quibus probabile videtur, omnia subditorum bona ad dominium Regum pertinere, solo usu apud subditos existente, quem ipsis, ubi ratio aliqua inciderit, auferre possint.

817 Tertio, si liceret Regibus ex quacumque probabilitate, seu alios Reges, seu subditos suos, propriis exturbare possessionibus, non deerit, qui ex hoc illaturus sit, pari jure licitum subditis, ex quacumque probabilitate Reges suos regnorum suorum possessione, immò & vità exturbare, totius saltem Parlamenti autoritate,

quam esse gravem, atque aded probabilem concludet ex ista Caramuelis positione Theol. Mor. n. 1408. *Totius Reip. & Consilii supremi auctoritas gravis est, quacum nec dubium, nec timor, nec scrupulus componi potest.* Hoc verò dato, Reges omnes expositi erunt praesentissimo periculo execrabilis illius executionis, quam nuper, cum totius orbis horrore, Jacobus Angliae Rex passus est. Quod sanè patricidium, sua non fuit probabilitate destitutum, secundum principia Probabilitatum: utpote fundata, non in unius dumtaxat, vel alterius, seu trium vel quatuor Doctorum, sed in Parlamenti totius autoritate.

818 Quarto, si liceret Regibus, ex quacumque probabilitate, tam vicinos Reges, quam subditos possessionibus suis exturbare; liceret & subditis, ex quacumque probabilitate, Regibus & Superioribus (licet auctoritatem possidentibus) obedientiam denegare. Quod concedunt quidem aliqui Probabilistae, sed vel ex illa ipsa concessione facile quisque potest percipere, quam exitiosa sit libera probabilitas auctoritati Regum, Superiorumque omnium. Sed hac de re plura capite sequenti.

CAPUT LXX.

Decima-septima ratio: quia doctrina illa Regibus, Principibus, Superioribus omnibus, religioaque obedientia exitiosa est.

819 **P**Robatur, quia viam aperit ad labefactandam obedientiam, Regibus, Principibus, Superioribus omnibus, etiam Religiosis debitam. Atque enim Probabilistae non pauci, quòd ubi datur opinio probabilis, docens, in aliquo casu non teneri subditum obedire Superiori, tunc subditus, qui credit eam opinionem esse probabilem, non tenetur obedire, licet possit: quia potest alteruram opinionem isto sequi. Ita in terminis Sanchez l. 6. in Decal. c. 7. n. 7. citans Sayrum. Idipsum ut certum tradit Castro-Palao p. 1. disp. 2. num. 6. etiam si (inquit) contraria opinio pro Superiore sit probabilior, citatque insuper Torres, Joannem Sancium, & Navarrum, tamen hunc malè. Nec solum subscribit Caramuel in Reg. S. Bened. l. 1. n. 65. sed & addit, Abbatem in tali casu punire non posse Religiosum, qui taliter ipsi renuerit obedire. Et Theol. fundam. pag. 202. ait iudicem punire non posse eum, qui, secutus opinionem probabilem, occiderit ob defensionem honoris v. g. Idque sibi clarum & certum esse.

820 Porro secundum ipsos datur opinio probabilis, quòd subditus non teneatur obedire Superiori praecipienti, quando probabile est quòd res imperata sit illicita, vel extra Superioris potestatem. Ita Palao ibidem n. 5. & plurimi alii, quorum rationes & argumenta asserti Diana p. 9. tr. 9. resol. 45.

821 Ista ergo doctrinà subditus imbutus negare poterit obedientiam Superiori, praecipienti rem,

rem, de qua sunt contraria opiniones probabiles, quod sit & non sit licita. Et secundum Caramuelem puniri non poterit.

822 Imò Lud. Scildere tr. 2. de princip. confc. c. 4. §. 1. n. 57. censet, subditum, probabiliter opinantem, actum imperatum esse peccaminosum, non posse obedire, licet Superior opinetur eum esse licitum. Sed ratio ipsius solum probat subditum obedire non posse in sensu composito propriae opinionis; secus in sensu diviso, deponendo scilicet propriam opinionem, iudiciumque suum ac voluntatem, iudicio ac voluntati Superioris, in re manifestè non mala, subjiciendo.

823 Subditum quippe teneri voluntatem suam submittere voluntati Superioris extra materiam juris naturalis, in omnibus manifestè non malis, pro certo tenendum est, quidquid dixerint Probabilistae n. 810. & 820. relati. Quia sanctorum Patrum regula certissima est, atque in sacris Litteris, Canonibus, & ratione fundatissima, Superiori, legitimam auctoritatem possidenti, subditum obedire debere, ubi ipsi manifestè non constat, malum esse quod praecipitur.

824 Si subditus obedire teneatur in dubio, licet utrumque probabili, an res praecipita sit licita; igitur & in dubio an res praecipita excedat limites potestatis ipsius. Quia Superior minorem potius auctoritatem habet ad praecipendum res, de quarum honestate dubitatur, quam ad praecipendum res certae honestatis, dum solum dubitatur de extensione suae in eas potestatis, ut rectè hac in parte Sanchez ubi supra c. 3. n. 4. Enimverò excessus potestatis in Superiore non praesumitur in dubio. Nam sicut tanta est iudicialis auctoritas, ut in dubio semper pro iudice praesumatur, prout dicitur in iure; sic tanta est Superioris auctoritas, ut semper pro Superiore praesumatur.

CAPUT LXXI.

Decima-octava ratio: quia doctrina illa pariter exitiosa est toti Ecclesiae, Ecclesiasticisque legibus, atque libertatibus, & immunitatibus.

825 **P**robatum 1°. quia viam etiam aperit ad enervandam vim Legum, Constitutionumque Ecclesiasticarum. Quia, ut sapienter observat Mercorus, in Praefatione libri sui, seu basis totius Theol. Mor. siquando pro morum reformatione prodire contingat novam Constitutionem Ecclesiae, statim Theologi, nimis benigni, cavillis, limitationibus, interpretationibus, distinctionibusque illam adorantur; cum quibus alii plurimi statim dilabuntur incauti, timentes deseri in suis consiliis, si strictè & in rigore eas interpretentur, subindeque post paucos menses, lex illa inermis, sauciaque relinquitur, &c. Legat, qui licentiam habet, Montalii Epistolam sextam ad Provinciale. Ibi varias inveniet probabilisticas artes & cavillationes, quibus Conciliorum & SS. Pontificum Constitutiones à Pro-
Tom. 1.

babilitatis eluduntur, & ad nihilum rediguntur. Et quid mirum, si sic humanae leges enerventur, cum ne divinae quidem & evangelicae ab istis artibus & cavillationibus liberae sint? Quod superest, date eleemosynam, dicit in Evangelio Salvator, de superfluis eleemosynam injungens. At circa vocem *superfluum* sic cavillatur Vasquez de eleemos. c. 4. n. 14. ut vix in saecularibus, etiam in Regibus inveniat. Quam licentiosè cavillati sint alii circa praecipita prohibentia homicidium, usuram, simoniam, calumniam, aliaque divina humanaeque praecipita, constat ex propositionibus Prolegom. 1. c. 1. relatis.

Denique adhuc post damnatas ab Innocentio XI. sexaginta quinque propositiones, non desunt circa eas cavillationes, v. g. circa 8. & 9. (quarum damnatione Ecclesia declarat comedentem, vel bibentem, vel opus conjugii exercentem, ob solam voluptatem, non carere culpâ) non desunt qui cavillantur id intelligendum de voluptate immoderata, sustinentque culpâ vacare, si id faciant ob solam voluptatem moderatam. Aded verum est quod ex Mercoro supra recitatum est, vix pro morum reformatione novam Ecclesiae Constitutionem prodire, quam Theologi, qui se benignos vocant, *cavillis, limitationibus, distinctionibusque illam adorantur*. Quodque Antonius Triestius, Gandavensium Episcopus, in Epistola Pastoralis ad Clerum suae Dioceseos conquestus est, *nullum esse praecipitum naturale, aut positivum, quod quaestiosis illorum probabilioribus non eludatur*. Quod denique Cardinalis Bona in princip. vit. christ. p. 2. §. 46. ait: *benignos illos, seu potius Magistros prurientes auribus, ut noxia saveant libertati, mandata Dei & Ecclesiae tot limitationibus, & perniciosis interpretationibus convellere, ut vix remaneat praecipito locus*.

Probatum 2°. quia illa, ut Illustrissimus D. 826 Fagnanus ostendit n. 319. ecclesiasticam libertatem, immunitatemque, Dei ordinatione & canonicis sanctionibus constitutam, in dies enormiter laedit perturbatque. Quandoquidem subortâ aliquâ de his controversiâ, Principes saeculi nihil ex arbitrio suo faciunt; sed quid sibi liceat, percunctantur à Theologis, quos ad sua desideria coacervant sibi magistros. Hi vero, ut se praebeant zelatores laicalis jurisdictionis... quarentes qua sua sunt, non qua Jesu Christi... tantum laborant in perquirendo aliquem Doctorem, qui in eo articulo complectatur opinionem jurisdictioni saeculari faventem, aut saltem affirmet, illam esse probabilem, eoque modica cum difficultate reperio (in tanta enim Scriptorum hujus saeculi multitudine, nunquam desunt, qui palam Potentatibus adulentur, & jurisdictioni ecclesiasticae sint insensivi) protinus consulunt, & suadent Principibus, & Magistratibus saecularibus, ut opinione illâ liberè utantur. Hinc tantam, tamque frequentem in dies videmus, magisque & magis experimur diminutionem, & neglectum iurium, privilegiorumque Ec-
S f f f f